

EL DIARI DE LA CATALUNYA CENTRAL

s, Berguedà, Solsonès, Moianès, Lluçanès, Cerdanya,
Alt Urgell, Anoia i Baix Llobregat Nord

MIREIA ARSO

ENTREVISTA TONI MÉNDEZ

NOU CAP DEL PARC DE BOMBERS D'IGUALADA

«Ve un estiu i uns anys complicats
pel que fa al risc d'incendis al bosc»

EL GRAN REpte SOCIAL ▶ 14

Calaf fa créixer el pressupost de la
residència per trobar constructor

LA INVERSIÓ ARA SUPERA ELS 4 MILIONS D'EUROS

CANVI D'HORA

AQUESTA NIT DE
DISSABTE A DIUMENGE
A LES 2 SERAN LES 3

Patrocinat per:

Els habitatges de Manresa són més vells que els de la mitjana que hi ha a l'Estat

▶ Ramon Bacardit, de Junts, exposa que el 67% dels pisos de la capital del Bages es van construir abans del 2000 i que hi ha un baix índex de rehabilitació ▶ 5

El periodista Narcís Clotet situa l'inici de l'activitat a l'Hostal de Pinós fa 500 anys

▶ ÉS L'HOSTATGE ACTIU MÉS ANTIC DEL PAÍS QUE ES CONEIX I SEGONS LES DADES DESCOBERTES EN UN LLIGALL DE L'ARXIU DIOCESÀ DE SOLSONA TÉ 500 ANYS ▶ 13

EDUARD VEGA

Centenars de persones
contemplen el pas
de la processó

La processó sí que omple els carrers

Rams va punxar, però la Macarena i la resta de passos tenen una gran acollida ▶ 2 i 3

La pintora exclosa del concurs de Patum defensa que l'obra és original

▶ EVA GARCIA ADMET LA SEMBLANÇA AMB LA D'UN PINTOR FRANCÈS, PERÒ ES DECLARA TRANQUIL·LA I DIU QUE NO FA TRAMPES ▶ 11

Sallent penalitza amb un augment de fins al 70% el mal ús dels contenidors

▶ LA TAXA TÉ UNA PREU FIX DE 115 EUROS L'ANY, QUE POT ARRIBAR ALS 170 EUROS ▶ 10

Gal·la Garcia amb un exemplar del nou llibre

MIREIA ARSO

La historiadora Gal·la Garcia recupera la memòria gràfica de la Manresa festiva

▶ PRESENTA UN NOU VOLUM DE LA COL·LECCIÓ «CATALUNYA DESAPAREGUDA», DEDICAT A LA CIUTAT, AMB IMATGES FINS ALS ANYS 70 ▶ 26 i 27

Cultures

LA MANRESA DEL PASSAT

AUTORIA DESCONEGUDA/ACBG

Caramelles el 1946: Festes vinculades a la Pasqua

Imatge de les caramelles del grup d'aspirants d'Acció Catòlica de la Seu de Manresa presa a la Baixada de la Seu, davant de la porta de la sala gòtica de la basílica, el 1946 aproximadament, Agustí Perramon porta el banderí. La fotografia, d'autoria desconeguda, obre el volum de «Manresa. Festes i tradicions».

ANTONI QUINTANA/ACBG

Sant Jordi, dècada del 1970: Festes socials i populars

Parada de Sant Jordi davant de la Llibreria Sobrerroca a la dècada dels setanta. A la imatge es pot llegir el significatiu cartell: «Llegiu llibres en català». En aquest capítol es recullen fotografies relacionades amb celebracions com la Fira de l'Ascensió, la de Sant Andreu o la recaptació contra el càncer.

Quan celebràvem en blanc i negre

► La historiadora Gal·la Garcia signa el tercer volum dedicat a Manresa de la col·lecció «Catalunya Desapareguda», una crònica gràfica que se centra en les festes i tradicions amb 175 imatges de principis del segle XX i fins la dècada de 1970 ► Ja es pot trobar a les llibreries

Susana Paz
MANRESA

La façana dels magatzems Jorba engalanada per a les Enramades del barri el juny del 1902 és la fotografia més antiga de les 175 que recull el tercer volum de la col·lecció Catalunya Desapareguda dedicat a Manresa i, en aquest cas, al seu calendari festiu. Editat per Efadós, amb la col·laboració de l'Ajuntament de Manresa i l'Arxiu Comarcal del Bages, la museòloga i historiadora manresana Gal·la Garcia Casarramona (1974) signa novament un llibre eminentment gràfic que segueix el fil dels dos anteriors, publicats el 2017 i el 2014, que vol ser una porta a la memòria col·lectiva. Ara, a través de l'«evolució i la transformació de la ciutat des de la vessant de la festa i de la cultura popular i tradicional». Unes imatges que, diu, són «molt agradables», que mostren espais però sobretot persones en moments de celebració: festes anuals però també puntuals o oblidades des de principis del segle passat i fins els primers anys de la dècada dels setanta.

El blanc i negre conforma el color d'aquests reculls gràfics, volums de petit format, tapa dura i curosament editats, que proposen al lector un viatge al passat. El primer volum va sortir publicat el 2014 i en ell l'autora recuperava les millors imatges que havia recopilat l'any 2000 en l'exhaurit col·leccionable *L'Abans de Man-*

resa. Recull Gràfic (1876-1965), editat també per Efadós. En el segon de la Catalunya Desapareguda, publicat el 2017, la tria se centrava en carrers i paisatges en un recorregut per la transformació urbana de Manresa des de finals del segle XIX fins a la primera meitat del segle XX. Ara, en el 2024, el protagonisme se situa en les festes i tradicions amb imatges que beuen d'aquella exhaustiva recerca prèvia que Garcia va fer a principi del segle XXI. Són imatges, la majoria poc divulgades, que provenen dels diferents fons de l'Arxiu Comarcal del Bages però també de col·leccions d'entitats o particulars. La selecció és sempre, apunta l'autora, el més complicat en qualsevol recull gràfic perquè implica «descartar moltes fotografies», el que vol dir, també, que la ciutat «té un arxiu fotogràfic històric extens».

Manresa. Festes i tradicions està dividit en cinc capítols per «facilitar la lectura» agrupant les celebracions. El volum divideix les imatges (cadascuna amb un petit text per situar el lector) en festes majors; vinculades a la Pasqua (de Carnaval a Corpus Christi), gremials (oficis), de tardor i hivern (les arrelades al calendari festiu) i socials (úniques i populars). La fotografia de la portada és, precisament, una imatge que s'allunya de la representació festiva més tradicional de l'imaginari col·lectiu: es tracta d'una cursa de pneumàtics organitzada per treballadors de la Pirelli per la Festa de Sant Cristòfol del 1955.

MIREIA ARSO

L'autora: Història local en catorze llibres

Museòloga i historiadora, la manresana Gal·la Garcia Casarramona és llicenciada en Humanitats i postgrau en Direcció Estratègica de Museus. És autora de catorze llibres vinculats a la història local en diferents aspectes, com *El moviment feminista a Manresa* o *El moviment obrer al Bages (1939-1982)*.

El primer volum va sortir ara fa deu anys i el segon, dedicat als carrers i paisatges de la capital del Bages, el 2017

Una fotografia que «no és la típica, que crida l'atenció» i que explica el pas del temps (Pirelli ja no és aquella fàbrica), a més de servir com a declaració d'intencions del llibre: «les tradicions es mantenen però evolucionen», explica l'autora. I tot i que el volum està pensat per «gaudir» de les imatges, una segona lectura permet fixar la mirada en com «ha canviat la societat, com vivim ara unes festes i com les vivien els nostres pares, avis o besavis; com ocupem l'espai públic i com ha canviat el paper que hi tenien reservat els homes i les dones». Elles, argumenta Garcia, no sempre surten a les fotos «però hi eren».

Del desaparegut pregoner que anunciava la festa, a les desaparegudes enramades de molts barris, el volum porta implícit com s'ha diluït el component religiós de les festivitats que «marcava la societat fa un segle i que va canviar a partir de la transició» per dotar-les d'una celebració més «cívica». Un «àlbum de records col·lectiu», defineix Garcia, d'una ciutat i d'un temps extint però sovint, encara, reconeixible.

ANTONI QUINTANA/ACBG

Centenari de Caixa Manresa el 1965: El primer i l'únic

Una banderola anuncia l'Exposició de nades i diorames per a l'any del centenari. Ambdues mostres es van celebrar dins el programa d'actes del centenari de Caixa Manresa el 1965, el primer i l'únic d'una entitat d'estalvis que va estrenar la seu central aquell any al Passeig i que va desaparèixer el 2009.

AUTORIA DESCONEGUDA/ACBG

Ciutat Pubilla de la Sardana el 1963: Enguany, capital de la dansa

Manresa, que aquest any és Capital de la Sardana, va ser proclamada el 1963 Ciutat Pubilla de la Sardana. La fotografia és una instantània del dia de la inauguració del Monument a la Sardana a la plaça Cots, el 21 d'abril. Durant la celebració es va formar una anella que va voltar, com es veu, tot el monument.

AUTORIA DESCONEGUDA/MONTEPIO DE CONDUCTORS MANRESA-BERGA

Guàrdia urbana, 1950: Obsequis

Obsequis per a la Guàrdia Urbana a la dècada dels 50, del Biela Club. Era tradició per Nadal que empreses del transport i entitats obsequessin els guàrdies urbans amb lots, begudes o menjar embolicats al carrer.

AUTORIA DESCONEGUDA/ACBG

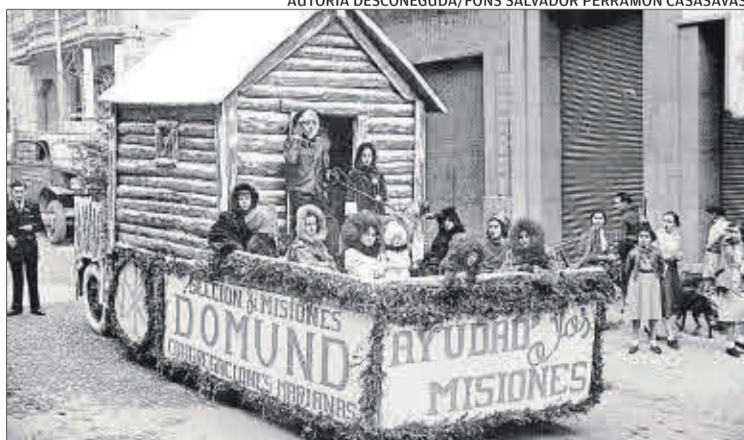
El pregoner, 1962: De viva veu

El pregoner, una figura ja desapareguda, anuncia el programa de la Festa Major del 1962 envoltat de canalla a la plaça Major. El pregoner era el senyor Casañas, que en aquest cas, era també l'agutzil.

AUTORIA DESCONEGUDA/FONS SALVADOR PERRAMON CASASAVAS

La festa de Domund, 1950: Carrossa esquimal

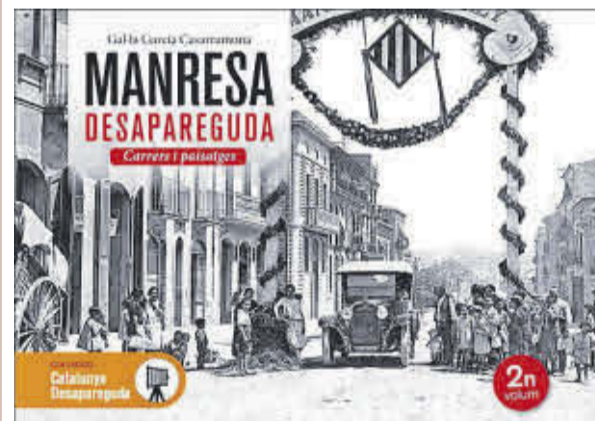
El Domund se celebrava cada tercer diumenge d'octubre i es reservava la jornada per dedicar-la a l'oració i a la postulació pública per ajudar les missions religioses. A la imatge, integrants de les congregacions femenines disfresades d'esquimals dalt d'una carrossa guarnida per l'ocasió.

ELS TRES TÍTOLS DE LA COL·LECCIÓ

MANRESA. FESTES I TRADICIONS
2024: El tercer volum
▶ Editat aquest 2024 i ja a les llibreries (184 pàgines, 23 euros), el llibre convida el lector a passejar per una selecció de 175 fotografies de festes de Manresa, la més antiga del 1902 i fins la primera dels 70.

MANRESA. CARRERS I PAISATGES
2017: El segon volum
▶ 150 imatges per descobrir una ciutat que creix i es transforma en un recorregut pel paisatge urbà de Manresa des de finals del segle XIX fins a la primera meitat del segle XX.

MANRESA DESAPAREGUDA
2014: El primer volum
▶ 160 imatges de la ciutat fins a la primera meitat del segle XX en una selecció extreta de l'exhaurit *L'Abans*. Recull gràfic de Manresa (1876-1965). El 2019 es va publicar la història gràfica de la Manresa del 1960 al 1990 en un nou *L'Abans*.